

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/43/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8418200613
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8418200613.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu R. T. D., D., so sídlom G. X, XXX XX J., W.: XX XXX XXX, právne zastúpený advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému I. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. K. XX/XX, XXX XX, E. B., o zaplatenie 2.000,- Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Kežmarok, č.k. 5Csp/15/2018-104 zo dňa 19. februára 2020, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „I. Žaloba sa zamietá.

II. Žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 53 ods. 9, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 149, § 150 ods. 1, § 151 ods. 1, § 255, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

3. Vychádzal zo zistenia, že právny predchodca žalobcu G. J.. a žalovaný dňa XX.XX.XXXX uzatvorili zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX. Na základe zmluvy boli žalovanému poskytnuté peňažné prostriedky 2.000,- Eur. Žalovaný sa zaviazal vrátiť žalobcovi istinu a zaplatiť mu úroky, poplatky a iné peňažné plnenia podľa zmluvných dokumentov. Žalovaný neplnil riadne a včas, preto bol úver XX.XX.XXXX vyhlásený za predčasne splatný. Žalobca predložil listinný dôkaz „Upozornenie - výzvu na splatenie dlžnej časti úveru“ zo dňa 02.06.2015. Zároveň predložil aj podací hárok, z ktorého však nevyplýva doručenie písomnosti žalovanému.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vzhľadom na nedostatočné preukázanie doručenia výzvy na splatenie dlžnej časti úveru je nutné skonštatovať, že žalobca nepreukázal splnenie základnej zákonnej podmienky pre zosplatenie celého úveru. Z uvedeného dôvodu nebolo možné jeho žalobe vyhovieť, a preto rozhodol o jej zamietnutí v celom rozsahu. Uviedol, že žalobca svoju aktívnu vecnú legitímáciu riadne nepreukázal, svoje tvrdenia o upozornení spotrebiteľa v zmysle ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka nepodložil, preto jeho nárok nie je možné považovať za legitímny a nesvedčí mu ani súdna ochrana.

5. O trovách konania rozhodol tak, že nakoľko bol žalovaný v konaní v plnom rozsahu úspešný, patril by mu nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnej miere. Keďže žalovanému v konaní žiadne trovy nevznikli, rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku II. rozhodnutia.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Odvolanie podal z dôvodu poručenia práva na spravodlivý proces a z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V prvom rade poukázal na znenie § 177 ods. 2 a § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku, ktoré je podľa neho potrebné vykladať tak, že ak žalovaný nespochybnil jeho tvrdenia a podľa názoru súdu sú tieto tvrdenia preukázané, potom súd žalobe vyhovie bez nariadenia pojednávania. V prípade, ak sú však skutkové tvrdenia sporné, resp. ak súd nemá určité skutočnosti za preukázané, potom nie sú splnené podmienky pre rozhodnutie bez nariadenia pojednávania. Rozhodnutie súdu je teda podľa jeho názoru nesprávne, resp. vychádza z nesprávneho procesného postupu. Uviedol, že je zrejmé, že súd nie je povinný žalobcu vyzývať na doplnenie dokazovania, avšak zároveň treba rešpektovať zákonné ustanovenia a nie je možné vo veci rozhodnúť a žalobu (čo i len čiastočne) zamietnuť bez toho, aby súd nenariadil vo veci pojednávanie, na ktorom je možné doplniť dokazovanie zo strany oboch strán sporu. Mal za to, že súd v danom konaní súd nevyslovil svoje predbežné právne posúdenie, neprezentoval pred stranami aktívnu vecnú legitimáciu či doručenie výzvy pred zosplatením ako sporné skutočnosti, čím nevytvoril zákonný priestor na doplnenie dôkazov. Na základe toho mu tak súd odňal možnosť konať pred súdom, a preto nemohol v konaní ďalej uplatniť prostriedky procesného útoku, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Ďalej poukázal na to, že žalovaný bol v čase vyhlásenia mimoriadnej splatnosti v omeškaní so splácaním svojho záväzku po dobu dlhšiu ako tri mesiace, a taktiež bol upozornený na možnosť zosplatenia úveru v lehote nie kratšej ako 15 dní pred uplatnením tohto práva. Žalovaný však v konaní žiadnym spôsobom tvrdenia ohľadom doručenia výzvy pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti nepoprel, a preto jeho tvrdenia treba považovať za nesporné. Rovnako bol toho názoru, že podacím hárkom dostatočným spôsobom preukázal, že sa výzva pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti dostala do dispozičnej sféry žalovaného. Ďalej sa absolútne nestotožnil s právnym posúdením súdu, v zmysle ktorého vyhláseniu mimoriadnej splatnosti musí predchádzať písomná výzva od postupcu, v ktorej je žalovaný upozornený na možnosť uplatnenia tohto práva a zastával názor, že ak žalovaný bol na uplatnenie práva podľa upozornený v podaní zo dňa 18.06.2015, preto v zmysle odbornej literatúry je takéto vyhlásenie mimoriadnej splatnosti v plnom súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Poukázal na to, že v posudzovanom prípade využil svoje oprávnenie zosplatiť pohľadávku a podaním zo dňa 18.06.2015 upozornil žalovaného, že si toto právo uplatňuje, zároveň žalovaného týmto podaním vyzval v lehote 15 dní k dobrovoľnej úhrade pohľadávky. Na základe uvedeného považuje za nesporné, že vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru plne v súlade s ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného zastáva názor, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Dal do pozornosti, že žalovaný sa vo veci žiadnym relevantným spôsobom nevyjadril a nepredložil žiadne dôkazy alebo tvrdenia spochybňujúce jeho nárok. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok v celom rozsahu preskúmal a zmenil ho tak, že vyhovie žalobe v celom rozsahu a žalobcovi voči žalovanému prizná nárok na náhradu trov prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania v rozsahu 100 % resp. ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si vyčíslil trovy odvolacieho konania.

7. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)), vzhľadom na podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

9. Z obsahu podaného odvolania vyplýva, že žalobca namieta porušenie práva na spravodlivý proces, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie (§ 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p.).

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

11. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožnil realizáciu práv strany sporu dosiahol určitú intenzitu, ktorá odôvodňuje záver o tom, že potom sa celé konanie nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu musí byť však hodnotené v kontexte celého konania, t.j. vplyv na ďalšie pochybenia, možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, následky, atď.. Zároveň tiež nie je možné prehliadnúť, že niektoré čiastkové práva, ktoré tvoria právo na spravodlivý proces zákon normuje ako samostatné odvolacie dôvody. Po preskúmaní spisu odvolací súd dospel k záveru, že došlo k naplneniu tejto odvolacej námietky, pretože súd prvej inštancie v predmetnej veci rozhodol bez nariadenia pojednávania, pričom neboli splnené zákonné podmienky na takýto postup.

12. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že došlo k naplneniu tejto odvolacej námietky, a to vo vzťahu k posúdeniu doručenia výzvy na predčasné zosplatnenie úveru žalovanému ako spotrebiteľovi.

13. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Odvolací súd má za to, že aj táto odvolacia námietka bola naplnená, keďže súd prvej inštancie síce na predmetný prípad použil správny právny predpis, ale tento nesprávne interpretoval.

14. Civilný sporový poriadok v § 297 upravuje výnimky zo zásady ústnosti v spotrebiteľských sporoch. Zmyslom tejto právnej úpravy je poskytnúť lepšiu ochranu právam spotrebiteľov, a to jednak dodržaním princípu ústnosti a jednak aj obmedzením výnimiek z tohto princípu. V zásade formulácia tohto ustanovenia konrešponduje s formuláciou § 177 ods. 2 písm. a) C.s.p., na základe čoho možno abstrahovať ich spoločné znaky, ktorými sú: (i) jednoduché právne posúdenie vecí, (ii) nespornosť skutkových tvrdení sporových strán a (iii) bagateľný cenový limit (jeho výška sa v oboch zákonných ustanoveniach líši). Zámerom prvých dvoch znakov je dosiahnutie toho, aby nebolo potrebné nariaďovať pojednávanie v takých sporoch, kde nie je potrebné dokazovanie, ako aj nevyhnutnosť ústneho pojednania argumentov strán týkajúcich sa právneho posúdenia sporu. Bagateľný cenový limit je v prípade spotrebiteľských sporov nižší (1.000,- Eur) ako pri ostatných sporoch (2.000,- Eur), a to práve z dôvodu poskytnutia väčšej ochrany spotrebiteľským právam prostredníctvom bezprostredného a ústneho konania. Zároveň je potrebné poukázať na to, že jedným z charakteristických znakov spotrebiteľských

sporov je to, že sa zvyčajne vyznačujú nízkou hodnotou, ktorá vo väčšine prípadov nedosahuje 2.000,- Eur. Pre posúdenie tejto poslednej podmienky je však potrebné prihliadať na hodnotu sporu, avšak bez príslušenstva. V prípade, ak má byť v spotrebiteľskej veci rozhodnuté bez nariadenia pojednávania, potom všetky tri vyššie uvedené podmienky (resp. znaky) musia byť splnené kumulatívne.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené tak možno uzavrieť, že v prípade, ak chcel súd prvej inštancie v predmetnom prípade rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, mal v prvom rade skúmať, či sú súčasne splnené všetky podmienky uvedené v § 297 písm. b) C.s.p.. Z obsahu spisu však vyplýva, že v predmetnom prípade sa žalobca domáhal zaplata sumy 2.000,- Eur s prísl., teda hodnota sporu 2.000,- Eur (bez príslušenstva) prevyšovala podmienku (iii) spočívajúcu v bagateľnom cenze spotrebiteľských sporov. Z uvedeného tak vyplýva, že v predmetnom prípade nedošlo ku kumulatívne splneniu podmienok upravených v § 297 písm. b) C.s.p., preto súd prvej inštancie nepostupoval procesne správne, keď rozhodol bez nariadenia pojednávania. Z uvedeného dôvodu tak odvolaciu súdu neostávalo nič iné, ako túto odvolaciu námietku žalobcu vyhodnotiť ako dôvodnú.

16. Vo vzťahu k súdom prvej inštancie prijatému záveru o nepreukázaní doručenia upozornenia na splatenie dlžnej časti úveru odvolací súd poukazuje na to, že žalobca síce nepredložil v rámci prvoinštančného konania kópiu doručky alebo kópiu vrátenej zásielky neprevzatej v odbernej lehote, avšak uvedené zhojil predložením výpisu z podacieho hárku, z ktorého vyplýva, že predmetné upozornenie na splatenie dlžnej časti úveru podal na poštovú prepravu, t.j. doručoval ju žalovanému. Z uvedeného možno mať za to, že predmetné upozornenie sa s najväčšou pravdepodobnosťou dostalo do dispozičnej sféry žalovaného, a teda uvedená podmienka bola splnená. Odvolací súd má za to, že v prípade preukazovania doručovania tohto upozornenia nie je potrebné postupovať prísne formalisticky, preto postačuje predloženie podacieho hárku, z ktorého vyplýva, že listina bola žalovanému zasielaná, pričom vzhľadom na dátum uvedený na samotnom upozornení a na dátum podania zásielky na poštovú prepravu možno mať za to, že žalobca podal na poštovú prepravu práve predmetné upozornenie. Z uvedeného dôvodu tak odvolací súd dospel k záveru, že skutkové zistenia a právne posúdenie súdu prvej inštancie v tomto smere tak neboli správne, preto neostávalo nič iné, ako odvolaniu žalobcu vyhovieť.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené, preto odvolací súd podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. Úlohou súdu prvej inštancie bude preto postupovať vo vyššie naznačených intenciách - nariadiť vo veci pojednávanie a opätovne posúdiť žalobu - následne vo veci znova rozhodne, a samozrejme, svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 C.s.p. aj náležite odôvodní.

19. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie taktiež o trovách celého konania vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

20. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).